

Dosarul nr. 2rac-259/2022
2-19078228-01-2rac-04112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (M. Frunze)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Andrian Cotună în
interesele Întreprinderii Mixte „Farmaco” Societate pe Acțiuni,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Societatea cu Răspundere Limitată „CSK Grup Plus” împotriva Întreprinderii Mixte
„Farmaco” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea datoriei,
împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 21 februarie 2019, SRL „CSK Grup Plus” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva ÎM „Farmaco” SA solicitând încasarea din contul pârâtului a
datoriei în sumă de 126 966,96 de lei, a taxei de stat în sumă de 4786 de lei și a
cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în baza contractelor de vânzare-
cumpărare f/n din 18 iulie 2014, nr. 1C din 05 ianuarie 2015, nr. 1C din 26 decembrie
2016 și a facturii fiscale nr. FB 2055728 din 21 iulie 2014, a livrat pârâtului următoarea
marfă: dezinfectant pentru mâini DM&CSK (100 ml) în număr de 1000 de buc.,
dezinfectant pentru mâini DM&CSK (50 ml) în număr de 4956 de buc., dezinfectant
pentru mâini DM&CSK (500) în număr de 716 buc., în total în sumă de 167080 de lei.

Reclamantul a menționat că, marfa livrată a fost primită integral și fără careva
obiecții de către ÎM „Farmaco” SA.

Conform condițiilor contractuale achitarea mărfii urma să fie efectuată în termen
de 45 de zile din momentul realizării mărfii, în conformitate cu raportul întocmit de
către cumpărător - pârât. Totodată, conform condițiilor contractuale, vânzătorul -
reclamant a acordat cumpărătorului - pârât un discount în mărime de 15% din valoarea

mărfii realizate, sumă care constituia venitul pârâtului și urma a fi reținut de către pârât din suma mărfii vândute, conform raportului întocmit de către pârât.

Reclamantul a relatat că, conform rapoartelor pârâtului, acesta a vândut marfă în sumă de 159 505,85 de lei și a obținut un venit din contul discountului acordat în mărime de 23 925,88 de lei, însă în același timp nu a achitat nimic reclamantului pentru marfa livrată.

Astfel, la data depunerii prezentei cereri, datoria pârâtului pentru marfa livrată constituie suma de 126 966,96 de lei.

La 06 februarie 2019, pârâtului i-a fost expediată pretenția cu solicitarea de a fi achitată datoria acumulată. Conform avizului de recepție, pretenția a fost recepționată de pârât la 12 februarie 2019, însă până în prezent, datoria nu a fost stinsă.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de SRL „CSK Grup Plus” ca fiind tardivă.

La 24 decembrie 2020 SRL „CSK Grup Plus” a declarat apel nemotivat, iar la 19 aprilie 2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către SRL „CSK Grup Plus” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 23 septembrie 2021 SRL „CSK Grup Plus”, reprezentată de către avocatul Andrian Condurari, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 22 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către SRL „CSK Grup Plus”, reprezentată de către avocatul Andrian Condurari și casată integral decizia din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 24 mai 2022 a admis apelul declarat de SRL „CSK Grup Plus” și a casat integral hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pronunțând o hotărâre nouă prin care a fost admisă acțiunea.

S-a încasat de la ÎM „Farmaco” SA în beneficiul SRL „CSK Grup Plus” datoria în sumă de 126 966,96 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3000 lei, taxa de stat suportată în instanța de fond în sumă de 3809,01 lei, taxa de stat suportată în apel în sumă de 2856,75 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate aserțiunile intimetei și instanței de fond privind tardivitatea acțiunii în condițiile în care aceasta a fost invocată la etapa necorespunzătoare, după faza de pregătire a cauzei, omisiune a ÎM „Farmaco” SA ce o decade din acest drept, ceea ce generează contrar argumentelor acesteia examinarea cauzei în fond și nu justifică soluția instanței de fond de respingere a acțiunii ca fiind tardivă. Or, conform art. 186¹ din Codul de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de

partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate, la caz excepția de tardivitate fiind invocată.

Totodată, instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele intimății precum că epuizarea fazei de pregătire a cauzei nu exclude prerogativa instanței de a aplica prevederile art. 271 din Codul civil, care stabilesc expres că aceasta urmează a fi invocată până la încheierea dezbaterilor în fond, în condițiile în care aceste argumente rezultă din interpretarea eronată a prevederilor legale. Or, prevederile art. 271 din Codul civil nu sunt aplicabile, în condițiile în care norma legală prevăzută la art. 186¹ din Codul de procedură civilă este în vigoare din 01 iunie 2018, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 21 februarie 2019 în perioada de acțiune a acestei norme legale și nicidecum a celei vechi. De altfel, ÎM „Farmaco” SA confundă legea civilă cu legea procedurală civilă care guvernează raportul juridic litigios.

Sub un alt aspect, instanța de apel a reținut că în perioada 01 iulie 2014 – 31 decembrie 2017 erau prezentate rapoarte lunare privind realizarea mărfii către terțe persoane.

Potrivit dispozițiilor pct. 4.1 din contractul de vânzare-cumpărare din 18 iulie 2014, încheiat între SRL „CSK Grup Plus”, în calitate de vânzător și ÎM „Farmaco” SA, în calitate de cumpărător, achitarea plății pentru producția livrată se efectuează de către cumpărător în termen de 45 de zile din momentul realizării în conformitate cu raportul întocmit de către cumpărător.

Prin urmare, realizarea mărfii de către ÎM „Farmaco” SA către terțe persoane s-a efectuat în perioada 01 iulie 2014 – 31 decembrie 2017, iar achitarea cu SRL „CSK Grup Plus” urma a fi efectuată în termen de 45 de zile din momentul realizării mărfii de către ÎM „Farmaco” SA către persoane terțe. Respectiv, termenul de prescripție urma a fi calculat pentru fiecare cantitate de marfă realizată de ÎM „Farmaco” SA conform rapoartelor lunare întocmite de aceasta. Totuși, instanța de apel a punctat că deoarece tardivitatea acțiunii a fost invocată după faza de pregătire a cauzei, ÎM „Farmaco” SA este decăzută din dreptul de a mai invoca excepția de tardivitate.

Referitor la fondul cauzei, instanța de apel a stabilit că SRL „CSK Grup Plus” pretinde doar datoria în mărime de 126 966,66 lei ce rezultă din contractul f.n. din 18 iulie 2014 și factura fiscală nr.FB 2055728 din 21 iulie 2014.

În acest sens, instanța de apel a învederat că datoria în mărime de 126 966 lei rezidă din factura fiscală nr. FB 2055728 din 21 iulie 2014 (f.d. 227) semnată de ambele părți, care urma a fi executată în modul corespunzător, cu bună-credință, în pofida acestui fapt ÎM „Farmaco” SA nu și-a onorat pe deplin obligațiile de plată pentru mărfurile livrate, motiv pentru care a concluzionat în privința temeiniciei acestei pretenții.

În acest context, instanța de apel a respins ca fiind declarative afirmațiile intimății precum că la caz are loc delapidarea activelor ÎM „Farmaco” SA în condițiile în care contrar exigențelor prevăzute la art. 118 din Codul de procedură civilă, nu a fost făcută dovada vinovăției SRL „CSK Grup Plus”, la materialele cauzei neregăsindu-se nici un act judecătoresc irevocabil care ar incrimina acțiunile reclamantei SRL „CSK Grup

Plus”.

Mai mult, actele cauzei denotă și faptul că nu a fost contestată nici factura fiscală nr. FB 2055728 din 21 iulie 2014 (f.d. 227) semnată de ambele părți în proces, iar până la anulare se instituie, potrivit legii, prezumția legalității și veridicității acesteia. Respectiv, atât timp cât există un act juridic necontestat, valabil până la momentul de față, nefiind revocat de nimeni, ceea ce nu duce la anularea ex officio a acestui act juridic, condiții de valabilitate a căruia generează și efectele juridice, pe care le produce un act juridic perfect legal, respectiv nu pot fi reținute nici argumentele intimății precum că aceasta nu poate servi drept probă în vederea confirmării existenței unei datorii, în condițiile în care aceasta este semnată de ambele părți în proces, nu a fost contestată în modul prevăzut de lege, caz în care intimata nu este degrevată de obligația de achitare a datoriei pentru mărfurile livrate.

Prin urmare, semnarea de către ÎM „Farmaco” SA a facturii fiscale sus indicate denotă exprimarea voinței și al consimțământului de acceptare a acesteia, accept ce nu poate fi interpretat în detrimentul SRL „CSK Grup Plus” în condițiile în care aceasta nu a impus semnarea acesteia de către ÎM „Farmaco” SA, consimțământul acesteia fiind indubitabil la data semnării facturii fiscale.

Sub un alt aspect, instanța de apel a reținut și acțiunile concludente ale ÎM „Farmaco” SA, care au un caracter dual, care pe de o parte invocă o schemă de delapidare a activelor, iar pe de altă parte nu refuză primirea mărfii după prima livrare, dar achiziționează în continuare marfă, acțiuni tacite ale acesteia care demonstrează contrariul. În aceste împrejurări, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată pretenția de încasare a datoriei în sumă 126 966,96 lei din contul ÎM „Farmaco” SA.

Subsecvent, în temeiul art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a dispus compensarea cheltuielilor de judecată din contul ÎM „Farmaco” SA în beneficiul SRL „CSK Grup Plus” sub forma taxei de stat în sumă de 3809,01 lei suportate în instanța de fond și în sumă de 2856,75 lei suportate în instanța de apel, inclusiv cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei, care în opinia instanței este o sumă reală, necesară și rezonabilă ca mărime, în condițiile în care SRL „CSK Grup Plus” a făcut dovada suportării acestora.

La 05 octombrie 2022, avocatul Andrian Cotună în interesele ÎM „Farmaco” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru fără modificări, încasarea din contul SRL „CSK Grup Plus” a taxei de stat achitată la depunerea recursului în sumă de 1904,50 lei.

În motivarea recursului și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că normele de drept material au fost încălcate și aplicate eronat prin neaplicarea unei lege care trebuia să fie aplicată, prin aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată, cât și prin interpretarea în mod eronat a legii; aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară; aplicarea eronată a normelor de drept procedural a dus la lezarea dreptului fundamental al recurentului - dreptul la protecția proprietății.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a reținut faptul că, SRL „CSK Grup Plus” la fila nr. 4 a cererii de recurs formulate împotriva deciziei din 30 iunie 2021 a

Curtii de Apel Chişinău, invocă că de facto, totuşi, doar suma de 117 746,85 lei ar fi fost revendicată în interiorul termenului de prescripţie, fiind cert că şi conform formulei de calcul „inventată” de SRL „CSK Grup Plus” o parte din pretenţii se identifică ca fiind tardive. Or, potrivit art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Recurentul a relatat că inclusiv în legătură cu argumentul invocat supra, se atestă că instanţa de apel în decizia din 24 mai 2022 a reţinut un argument al SRL „CSK Grup Plus” care nu suportă nici o critică, anume că odată ce a fost respinsă cererea de ridicare a excepţiei de tardivitate ca fiind formulată la etapa necorespunzătoare, nu este posibil de a fi invocat faptul depunerii acţiunii înafara termenului de prescripţie extinctivă.

ÎM „Farmaco” SA categoric nu susţine o astfel de poziţie care în mod cert contravine cadrului legal or, legiuitorul, doar în cadrul Codului civil modernizat a specificat expres la art. 394 faptul că acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

Însă, la caz, nu sunt aplicabile prevederile Codului civil modernizat, în contextul în care acţiunea a fost depusă în instanţă la data de 21 februarie 2019 fiind vizate raporturi contractuale care s-au născut la data de 18 iulie 2014, în cadrul unui contract valabil până la data de 31 decembrie 2014, nefiind prezentă ipoteza continuării raporturilor contractuale după data de 01 martie 2019, cât şi nefiind revendicată o eventuală creanţă născută după acea dată. Or, conform art. 73 alin. (3) din Legea privind actele normative, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare şi, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

Ca urmare, este inadmisibilă poziţia instanţei de apel că o acţiunea civilă bazată pe prevederile Codului civil în redacţia de până la data de 01 martie 2019 nu poate fi respinsă ca fiind depusă înafara termenului de prescripţie extinctivă dat fiind faptul că partea pârâtă nu a formulat excepţia de tardivitate la etapa procedurală corespunzătoare.

Or, legea materială în vigoare la acea dată stabilea la art. 271 din Codul civil că acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripţia, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Recurentul a menţionat referitor la legalitatea soluţiei instanţei de fond de respingere a acţiunii formulate de SRL „CSK Grup Plus”, că potrivit prevederilor pct. 2.2 din contractul de vânzare-cumpărare f.n. din 18 iulie 2014 suma totală a contractului va fi determinată în baza facturilor fiscale. Conform pct.4.1 din acelaşi contract, achitarea plăţii pentru producţia livrată se efectuează în termen de 45 de zile de la data realizării, deci de la data realizării bunurilor de către vânzător către cumpărător.

La caz, se invocă realizarea bunurilor de către vânzător către cumpărător la data de 21 iulie 2014 când se atestă că a fost semnată factura fiscală de livrare a mărfii. Ca urmare, ținând cont de momentul naşterii, modificării şi încetării raporturilor juridice contractuale, anul 2015, urmează a fi aplicată legislaţia ce guverna litigiul la acea dată.

În aceste condiții, în temeiul art. 267 alin. (1) coroborat cu art. 272 alin. (1), art. 272 alin. (9), art. 271 din Codul civil (în vigoare la data nașterii relațiilor juridice - 18.07.2014), termenul de 3 ani a început a curge de la data de 04 septembrie 2014 având în vedere că data livrării mărfii de către vânzător - cumpărătorului a fost 21 iulie 2014 + 45 de zile (termen de gratie stabilit pentru achitare), astfel încât prescrierea dreptului la acțiune a survenit la data de 04 septembrie 2017. Ca urmare, având în vedere că acțiunea a fost înaintată la data de 21 februarie 2019 este evident faptul că acțiunea este prescrisă, deci, este depusă tardiv fiind ca urmare adoptată de instanța de fond o soluție absolut justificată.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 mai 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 17 august 2022 prin intermediul poștei electronice (f.d. 184, vol. II).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că avocatul Andrian Cotună în interesele ÎM „Farmaco” SA s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 05 octombrie 2022 împotriva deciziei 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 09 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către avocatul Andrian Cotună în interesele Întreprinderii Mixte „Farmaco” Societate pe Acțiuni, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către avocatul Andrian Cotună în interesele Întreprinderii Mixte „Farmaco” Societate pe Acțiuni.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh